

CLEVELANDSKA AMERIKA

IZHAJA V TOREK IN PETEK.

NAROČNINA:

Za Ameriko \$2.00
Za Evropo \$3.00
Za Cleveland po pošti \$2.50
Posamezne številke po 3 centa.

Dopisi brez podpisa in očitnosti se ne sprejema

Vsa pisma, dopisi in denar naj se pošilja na:

CLEVELANDSKA AMERIKA,
6119 ST. CLAIR AVE. N. E.
CLEVELAND, O.

BIDWARD KALISH, Publisher.
LOUIS J. PIRC, Editor.

ISSUED TUESDAYS AND FRIDAYS.

Read by 15,000 Slovenians (Kraiers) in the City of Cleveland and elsewhere. Advertising rates on request.

TEL. CUY. PRINCETON 189

Entered as second-class matter January 5th 1909, at the post office at Cleveland, O. under the Act of March 3, 1879.

No. 100 Fri Dec. 13 '12 Vol. V.

Zapisnik pravil za Slovensko Zavetišče

ZAPISNIK

Prve seje prvega občnega zbora ali konvencije Slovenskega Zavetišča, sklicane za dan 28. novembra 1912 v prostoru Welky, na Blue Island Ave in 18. ulice, Chicago Ill.

Predsednik začasnega odbora g. Felix Seljak otvori zasedanje s pozdravom na vse navzoče. Opozarja jih na vzvišen namen tega sestanka ter pozivlja, da delujejo složno za potreben zavod.

G. A. H. Skubic predloži potem resolucijo, ktera se vzprejme v celoti v principu z dodatkom, da se pride pozneje v debato na posamezne točke. Resolucija se tiče zborovanja samega in programa.

Prične se razprava glede izkaznice zastopnikov. Ker se ni nikjer zahtevalo, naj zastopniki prineso izkaznice, se vzprejme, da je izjavna tudi ustmena pojasnitev posameznih delegatov. Našeste se 26 zastopnikov vsajsi začasni odbor.

Začne se razpravljati glede veljave posameznih zastopnikov. Pride do ostrih debat glede prevelikega krajevnega zastopstva. Stavi se več tozadevnih predlogov deloma glede moči posameznih zastopnikov deloma glede načina glasovanja. Pride do glasovanja pri par predlogih. Ker pa še ni bilo določeno kdo sme in kdo ne sme glasovati, ostane zadeva neresena za to sejo.

Pred zaključkom se prečitajo sledeči brzojavni pozdravi: Gotman, Md. Zbranim zastopnikom ključno mnogo vzpeha. — Anton Korenčan.

Pueblo, Colo. Iskrena želja društva "Mladi Slovenci" za vzpešen izid na shodu. Cenj g. Mensingerju želimo obilo vzpeha za pridobitev sirotišnice na Pueblo Colo. Naše sodelovanje za izpeljanje izvrstne ideje vam je zagotovljeno. Dr. Mladi Slovenci.

Sklene se še, da se prične popoldanska seja ob pol dveh, nakar zaključí predsednik prvo sejo.

Druga seja S. Z.

Predsednik g. Seljak otvori zasedanje ob poldveh in opozarja vse navzoče, naj delujejo složno.

Preide se na poročila začasnega odbora. G. John Zvanut poroča kot zapisnikar o sejah in pripravah začasnega odbora. Odbor je deloval po svojih najboljših močeh in hranil, kjer se je dalo. Odbor je deloval od 15. septembra in stobil v tem času, kolikor je bilo mogoče. Sicer je pa vse delovanje za beleženo v zapisniku, kteri je vsakemu na razpolago.

G. M. Kastrun poroča o delovanju kot blagajnik. Po njegovem poročilu je bilo vsega skupaj \$523.42 dohodkov in \$33.36 stroškov, ostane torej čistega \$490.06, kar je naloženo na banki.

Poroča, da je z veseljem vzprejel delo za plemenito misel, da pa je žel za svoj trud vse kaj drugega kot zahvalo.

In Ivanček glede njihovega delovanja, nakar se izreče na predlog g. Broziča zahvala in zaupnica začasnemu odboru, kteri je v resnici storil vse, kar je bilo v njegovi moči. Vzprejme se soglasno.

Kot popolnino k denarnem stanju nameravanega zavoda poroča se g. Brozič, da ima list "Narodni Vestnik \$548.92 nabranega, kar je tudi naloženo kot hranilna vloga.

Ker ni bilo takoj v začetku začasnega zapisnikarja, se pozove tega zdaj, da prečita zapisnik prve seje. Vzprejme se s popravki, ktere naj vredi od občnega zbora za konvencijo imenovani zapisnikar.

Preide se zopet na veljavnost zastopnikov. Po vsestranski debati se vzprejme sledeče zastopnike za veljavne:

- Za liste:
- Glas Naroda: g. Fr. Sakser.
  - Clev. Amerika: g. L. Pirc.
  - Glasilo: g. Jože Zavrtnik.
  - Nar. Vestnik: g. G. Brozič.
  - Proletarec: g. L. Zakrajšek.
  - Sl. Narod: g. E. Mensinger.
  - Naš Gospodar: g. F. Krže.
- Za podporne organizacije:
- J.S.K.J. gg. F. Brence, J. Steblaj.
  - KSKJ: gg. P. Schneller, J. Zalar.
  - SDPPZ: g. Iv. Gantar.
  - SDPZ: g. Iv. Pajk.
  - SNPJ: g. John Verderbar.
  - SSPZ: g. Jos. Benko.
  - ZSZ: g. Mat. Pogorelec.

Za samostojna podp. društva in društva izven Slovenskih podpornih organizacij:

- Slovenija, št. 44 ČSBPJ: g. Fr. Mladič.
- Slov. Sokol, Waukegan, Ill.: g. Pavel Bartol.
- Začasni odbor: gg. Feliks Seljak, Viktor S. Skubic, Mike Kastrun, A. H. Skubic, John Zvanut, Jos. Ivanšek, John Marentich.

Preide se nato na volitev odbora za časa prvega občnega zbora. Imenovani in voljeni so bili soglasno za predsednika g. Frank Sakser, za podpredsednika g. Paul Schneller, za zapisnikarja g. Fr. Krže, za pomožnega zapisnikarja Iv. Pajk.

Novoizvoljeni odbor zavzame svoja mesta. Predsednik g. Frank Sakser se zahvali za izvolitev ter razvije v daljšem govoru program in nalogo današnjega sestanka. Opozarja zlasti, da pustimo vsa nasprotstva in vse osebnosti pri tem važnem uprašanju pa delujmo složno in uspešno, da bomo imeli kaj pokazati narodu. Dolge so bile sicer debate, toda potrebne so bile, da smo prišli glede vsega med seboj na čisto. Začetne bolečine smo premagali, zdaj pa pojdlmo dalje s programom, da v edinstvi in slogi krstimo naše novorojeno dete.

G. Zavrtnik priporoča, naj se ne jmlje pri imenovanju zavoda kakih tujk Rabi naj se lepo domače ime, da ga vsak lahko razume.

G. Brozič se strinja s tem in predlaga ime, ktero je kratko in pomembno, namreč Slovensko Zavetišče. Pravi, da smo do zdaj nabirali prispevke pod različnimi imeni, največ pod imenom Sirotišnica. Zdi se mu, da je to nekaj poniževalnega in sploh ne odgovarja tako pomenu zavoda, kterega nameravamo ustanoviti.

G. A. H. Skubic je sicer za to ime, toda on ima bolj obširne misli. Naj se zasnuje nekaj na najširši podlagi, da bomo zamogli ustanavljati najrazličnejše zavode pod tem imenom. Imenuje naj se Organizacija Slovenskih zavodov ali kaj podobnega.

Medtem se pojavi v dvorani g. A. Nemanich, kterega se povabi na zborovanje kot zastopnika Amerikanskega Slov. G. Nemanich vpraša, ali se misli pod tako širokim imenom tudi ustanovitev denarnih zavodov, kar se mu odnaka. Pojasnjuje nadalje, da ne rabimo mi toliko doma ali zavetišča, ampak rabimo pred vsem doma za slovenske sirote, za naše otroke. Če hočemo, da ostanemo in da ne zginejo med drugimi narodi, moramo vzgajati svoje otroke, da bodo poznali naš jezik. Naj se ustanovi torej najprej sirotišnica.

G. Sakser ugovarja izvajanjem predgovornika. Kar rabi-

mo, je v prvi vrsti zavod za naše starčke, ktere pošiljamo zdaj v stari kraj, nekaj jih pa tudi tukaj trpi. Dvomi, da bi naša sirotišnica našo narodnost.

G. Krže povdarja, da moramo skrbeti najprej za stare in onemogle. Ti so v prvi vrsti potrebni podpore. In naša dolžnost je, da pomagamo tistim, kteri si ne morejo več pomagati sami. V naši javnosti imamo teden za tednom prošnje za milodare za bolne, onemogle ali pohabljeni; imamo pa kaj malo ali nobenih prošenj za otroke. Tudi je nemogoče reševati naše otroke, ker ne morejo razumeti in čutiti tega, kar čutimo mi, ki smo bili rojeni v stari domovini.

G. Brozič pravi, da potrebujemo pravzaprav treh zavodov: zavetišča, bolnišnice in sirotišnice. Nujna sta pa prva dva zavoda za stare, onemogle in pohabljene. Skoro prav tako rabimo bolnišnice, kdor pozna naše jednote in zveze, tisti bo de priznal, koliko tisočev bi se lahko prihranilo vsako leto, ko bi imeli domač zavod, kjer bi se zdravili naši ljudje. Vzemi-mo postavim jetične ljudi. Zbolji — zdravi se s kakimi ničverdnimi zdravili v zaduhlem stanovanju in hira dalje, dasi bi bil ozdravljiv če bi se poskrbelo takoj od začetka zanj.

Ko bi ustanovili ta dva zavoda, prizna potrebno tudi za tretji zavod, to je za sirotišnico, kar pa ima veliko težkoč.

G. Zalar pravi, naj vpošteva-mo pred vsem našo mladino. Skrbimo za to, da ne zginejo tako kmalu, ker če ne storimo tega, ne bode mogoče v petdesetih letih nobenega Slovenca več. Najprej naši otroci — potem vse drugo.

G. Zavrtnik pojasnjuje, da moramo reševati zadeve, ktere zahtevajo rešitve danes, ni pa za to, da gledamo za petdeset let v bodočnost. Mogoče ne bode za petdeset let sploh potreba takega zavoda. Mogoče bode tedaj skrbela država za to, za kar moramo skrbeti danes mi. Pravi tudi, da ne moremo rešiti naših otrok. Vzgjaj ga, kakor hočeš, govori ti lepo in dobro, ko pa odraste, se ne briga več za svoj jezik. Vgojen med tujim narodom mu je to domače, kar opisujemo mi, da je tuje. Kdor ima otroke in pozna stanje, tisti ve, da bomo izinili kakor so izginili drugi veliki narodi pred nami.

G. Zalar se zopet poteguje za sirotišnico, pravi, da že zdaj skrbi vsak kraj za svoje ljudi. G. Krže opozarja, da imamo dovolj na svojih ramah z dvema zavodoma, to je: z zavetiščem in bolnišnico. Če se pozneje oglosijo potrebe za sirotišnico, pa naj se rešuje to vprašanje pozneje. Ni absolutno za to, da bi se naravnost izrekli za sirotišnico, ker bi bil to tisti zavod, v katerem pridemo gotovo do navzkrižja. Če vzprejmemo zdaj sirotišnico v principu, moramo pozneje misliti v pravih tudi na določbe in način vzgoje. Tam pa gotovo ne bomo edini.

G. Zalar pravi, da je to zrno, radi katerega se gre in zahteva prave barve. G. Benko pravi, da se taka uprašanja lahko rešuje pozneje. Saj ni treba, da se naenkrat napravi širše stališče, kot ga moremo zmagati.

G. Nemanich se še jedenkrat zavzame za sirotišnico in namiguje, da je vsepolno naših ljudi, kteri so sami krivi svojega stanja.

G. Zavrtnik protestira proti nekaterim izjavam predgovornika. Tiste osebe, ktere so v očeh nekaterih same krive, so v očeh tistih kteri poznajo današnje razmere le žrtve razmer. Ni res, da je vselej človek sam kriv, da je slab. Družba ga napravi.

G. Nemanich pojasnjuje, da je hotel dati le primeru, da pa ni mislil žaliti nikogar, najmanj na slovenskega delavstva.

G. Sakser pojasnjuje, da se nismo zbrali za to, da tratimo preveč časa z uprašanji ki niso na redu in ne spadajo sem. Delujmo v ta namen, radi katerega smo prišli, delujmo za naše reveže, ker ti so tisti, ki rabijo največ podpore. Skoro vsi, ki smo prišli sem, nismo prišli z namenom, da ustanovimo sirotišnico, ampak da na-

pravimo zavetišče, ktero je naša glavno in življensko uprašanje.

G. Zavrtnik pravi, da bodimo na čistem. Če vzprejmemo tudi sirotišnico v naš delokrog, zavzemimo se enkrat za vselej, da naj bode ta sirotišnica kakor tudi drugi zavodi, ki jih mislimo ustanoviti, na podlagi ustave Zedinjenih držav.

G. Nemanich se še jedenkrat poteguje za sirotišnico.

G. Krže odgovarja g. Zalarju, da se nismo tukaj zbrali v namen, da bi določali barvo našim zavodom, ktere mislimo ustanoviti. Zavodi, ktere bode-mo zgradili, ne bodo in ne smejo biti barvani ne tako ne tako. Zavodi ne bodo in ne smejo biti lastnina stranke te ali te barve: Zavodi naj bodo in morajo biti narodni, to se pravi delujmo zanje vsi in zavodi naj bodo za vse. Opozarja, naj se ne upošteva mnenj, ktere silijo na razdor že s tem, da se vsiljuje barva v zavodov.

Vzprejme se na to poleg ime na, kot je v pravilih, še sedež, kteri naj bode v Chicagi, Ill. in korporacija v državi Illinois, še namen, kteri določa principijelno zavetišče, bolnišnico in po potrebi in sredstvih še vse druge zavode.

Po četrturnem odmoru se nato prečita vabilo začasnega odbora, kteri vabi na veselico. Priredi se v korist zavetišča. Nato se preide na pravila. Debat o posameznih odstavkih ne pričujemo v zapisniku ker je navsezadnje glavno, kaj se je vzprejelo, ne pa kaj se je govorilo, predlagalo, in svetovalo h posameznim točkam.

Ob šesti uri zaključí predsednik Fr. Sakser drugo sejo s povdarmom, da se je sicer precej razburjalo in debatiralo, da pa je bilo to potrebno za medsebojni sporazum in zbliznanje.

Zapisnik 3. seje S. Z.

Predsednik g. Fr. Sakser otvori zborovanje. Prečita se zapisnik prejšnje seje in pravila, kolikor jih je bilo vzprejetih. Prečitano se odobri.

Mesto zastopnika JSKJ g. Steblaja vzprejme za zastopnika predsednika rečne organizacije, g. John Germa. Predsednik ga pozdravi, nakar se mu ta zahvali. Kot drugega zastopnika za SSPZ, se vzprejme predsednika rečne organizacije g. Ant. Mladiča.

Nato se nadaljuje s pravili.

Zapisnik 4. seje S. Z.

Predsednik otvori zborovanje. Prečita se zapisnik prejšnje seje. Nadaljuje se s pravili ktere se dokonča po vsestranski debati.

Preide se na plače: Določí se plača za vse direktorje po jeden dolar na leto.

Varsčine se določí za vsakega direktorja po sto dolarjev, za tajnika, predsednika in predsednika nadzornega odbora po tisoč dolarjev, za blagajnika pet tisoč dolarjev, za člane nadzornega odbora po tri sto dolarjev za vsacega. Vzprejme se tudi, da se najame za tajnika in za nadzorni odbor varnostne male blagajne v kaki banki, in sicer za tajnika jedno in nadzorni odbor jedno.

Vzprejme se predlog, da se takoj prizna veljavnost pravil in da se vrše volitve v odbore v smislu in določbah novih pravil. Ponudi se jedno mesto v direktoriju tudi začasnemu odboru, kar pa ta odkloni.

Določí se, da uredi vse potrebno za poslovanje tajnik s pomočjo nadzornega odbora. Ker ima v smislu pravil vsaka organizacija pravico do jednega direktorja, vsa samostojna društva do jednega in vsak list do jednega se preide na volitve. Izmed navzočih zastopnikov se voli sledeči direktorij:

Za organizacije:

- Za Jugo-Slovensko Katoliško Jednoto: g. John Grm.
- Za Kransko Slovensko Kat. Jednoto: g. Paul Schneller.
- Za Slovensko Delavsko Podporno Zvezo: g. Ivan Pajk.
- Za Slovensko Delavsko Podporno in Penzijsko Društvo: g. John Gantar.
- Za Slov. Narodno Podporno Jednoto: g. John Zvanut.
- Za Slov. Svobodniško Podporno Zvezo: g. J. Benko.

Za Zapadno Slovensko Zvezo: g. Matija Pogorelec.

Za Slovenska Samostojna društva po Zedinjenih državah: g. Frank Mladič.

Za časopisje:

- Dnevnik: Za Glas Naroda: g. Frank Sakser.
- Dvotednik: Za Clevelandka Amerika: g. Louis Pirc.
- Tedniki: Za Glasilo S.N.P.J. g. John Verderbar.
- Za Glas Svobode: g. A. H. Skubic.
- Za Narodni Vestnik: g. G. L. Brozič.
- Za Proletarca: g. Fr. Podboj.
- Za Slovenski Narod: g. E. J. Mensinger.

Za mesečnik: Naš Gospodar: g. Frank Krže.

Listi in organizacije, ktere niso imele svojega zastopstva, imajo pravico do imenovanja po jednega odbornika oziroma direktorja.

Sklene se še, da se pomaga urediti pravila in zapisnik za javnost bodoči izvoljeni nadzorni odbor. Zapisnik s pravili vred se pošlje na vse liste v blagohoten ponatis. Prepusti se vsakemu listu posebej, da komentuje po svoje ta velevažen korak v razvoju Ameriških Slovencev.

Ker je vzpored dokončan, zahvali se predsednik vsem zborovakcem za vzpešno delo. Ob splošnjem navdušenju in ploskanju se konča prvi občni zbor za Slovensko Zavetišče.

Prva seja direktorija.

Po končanju občnega zbora se snide direktorij. Na splošno zahtevo ostane za vodstvo seje isti odbor kot pri prvem občnem zboru.

Preide se pred vsem na konstituiranje ali volitev odbora. Predsednik imenuje skrutinatorjem: gg. Pogorelca in Podboja. Nominira se tajno. Izvoljeni so s potrebno večino sledeči: za predsednika g. Frank Sakser, za podpredsednika g. Paul Schneller, za tajnika g. Frank Krže, za blagajnika G. L. Brozič.

Za nadzorni odbor: g. Jos. Benko, kteri je zajedno predsednik oziroma podpredsednik tega odbora. Nadaljni nadzorniki so: gg. A. H. Skubic, Fr. Mladič, Fr. Podboj, John Zvanut. Pri volitvi nadzornega odbora se je upoštevalo pred vsem krajevne razmere, da se tako stroški za pregledavanje knjig kolikor mogoče znižajo. Po rešitvi raznih uprašanj zaključí predsednik prvo sejo. Dalje prihodnjic.

Samomor v Zagrebu.

Iz Zagreba poročajo: Edini sin bivšega podbana Chavraka, 31 letni vladni konicist dr. Zdenko pl. Cavrak se je v nedeljo zvečer ustrelil. Poldrugo leto je bil poročen s hčerko bivšega zagrebškega župana pl. Mošinskega. Že eno leto je bil Chavrak zelo deprimiran. V pismu, ki ga je zapustil, je izjavil, da je izvršil samomor, ker so ga od vseh strani zasledovali.

Look Out! You'd better take care of Yourself!

Glavobol, bolečine v grlu, v prsih in straneh, slabe sliza in drugi znaki prehlade ne bodo imeli nevarnih posledic, če bodeš rabili

Dr. Richterjev Pain-Expeller

po predpih, ki so natisnjeni na omotu. 25c. in 50c. steklenice. Otvajte se ponaredb in pazite na sidro in naše ime.

F. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl St., New York, N. Y. Dr. Richterjev Otopo Pijala slajdajo. (25c. ali 50c.)

IZVRSTNO DOMAČE VINO!

Vsem našim starim odjemalcem in prijateljem naznaniava, da sva nakupila najbolj ega zlahtnega grozdja ter da bodeva imala v zalogi pristno don ače vino.

Rudeče vino iz Concord grozdja, Belo vino Niagara in Katavba, Belo vino Delavare, Salen in kalifornijski rizling.

John Jerše & Mihael Jalovec

6424 SPILKER AVE., CLEVELAND, OHIO

Pazite na ogenj!

Ne rabite sveč na božičnem drevesu. Mi imamo lepe električne priprave za vsako okoliščino. Ali ste že videli našo pripravo za božično drevo.

A AUERBACH,

Hardware, elektrika in orodje
5508 ST. CLAIR AVE.

ALI STE ŽE PONOVILO NAROČNINO? SAMO \$2.00

NEBO CIGARETTES

CORK TIP

Kvaliteta, ki zadovolji najbolj kritičnega kadilca. Narejene iz najboljšega turškega tobaka za vse kadilce.

LEPA SATENASTA DARILA.

Izber kraljev, Indijancev in narodnih zastav

V vsaki škatljici

10 za 5c.

PRODAJAJO VSE PRODAJALNE

Kupite škatljo, ki vas bo prepričala. Suvastni priči in svetlice ne bodo lepe slike.

P. LORILLARD CO.

ZA BOŽIČ IN NOVO LETO

se kaj radi spominjajo Slovenci svojev v stari domovini in jim pošiljajo darove; seveda iz dežele večinoma le GOTOVE DENARJE; v tem oziru je najboljše, da se obrnejo v materinem jeziku na podpisane, kateri : : : : vse hitro in točno odredi. : : : :

Frank Sakser

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
6104 ST. CLAIR AVENUE, N. E., CLEVELAND, O.

Notre Dame de Paris.

Roman iz 15. stoletja po zgodovinskih zapiskih.

FRANCOŠKO SPIRAL VICTOR HUGO.

ZA "CLEVELANDSKO AMERIKO" PRIREDIL L. J. P.

In ko tako Kvasimodo opazuje okolico v temi in miru, ga popade neko neizrekljivo čustvo in bojazen. Že nekaj dnij sem se je vedno čuval. Opazil je sumljive ljudi, ki so se plazili okoli cerkve ter obračali svoje oči proti mestu, kjer je bila deklica. Zdelo se mu je, da kaj čaka kak načrt proti mladenci, da se sovraštvo ljudij obrne proti njej, kakor se je proti njemu. In tako je stražil na vrhu stolpa, gledal zdaj tlečo, zdaj mesto, stražil je kot zvest pes, ki ima v srcu polno nezaupanja proti vsakomur.

Naenkrat pa, ko je s svojim očesom, ki je bilo tako ostro, da mu je skoro nadomeščalo druge čute, opazi nekaj nenavadnega na obrežju Peleterije; nekaj se je premikalo na onem koncu. Zdelo se mu je kot bi bilo več glav skupaj v množici, se premika. To se mu je zdelo čudno. Svojo pozornost podvoji. Zdelo se mu je, da se premikanje bliža mestu. Čez nekaj časa pa premikanje popolnoma zgine. Zopet je vse tiho in mirno. In dočim premišljuje Kvasimodo na vse strani, opazi, da se množica zopet zbira na glavnem trgu, ki vodi naravnost pred cerkev Notre Dame. Ta prizor je Kvasimoda vznemiril. Videl je, kako si ljudje prizadevajo, da ne ropotajo, vendar se je čula njih hoja. Seveda, niti ta šum ni prišel do Kvasimodovskega ušesa. Zdelo se mu je, kot da se bližajo gluhe sence njemu.

Kvasimodo se zdrami iz teškega premišljevanja. Misel mu zopet pride v glavo, da znajo mogoče deklico odvesti. Zazdi se mu, da se pripeti nekaj slabega. V tem kritičnem trenutku pa začne premišljevat, kaj bi bilo najbolje, da naredi. Sklepal in ugibal je bolj modro in previdno kot bi mogli soditi po njegovi postavi. Ali sme zbuditi ciganko? Ali naj ji pomaga k begu? Kako? Po kateri strani? Zadaj za cerkvijo je reka. Ceste pred cerkvijo so zasedene. Tu ni bilo čolna, ne izhoda. Imel je torej eno samo pot, kako se rešiti — umreti na pragu cerkve Notre Dame. Na vsak način pa je sklenil, da se ustavi kolikor se more, dokler ne pride pomoč. Tudi je sklenil, da ne zbudi Esmeralde. Uboga stvarica bo zbujena dovolj zgodaj, da umre. In ko tako sklene, se začne zopet zanimati za sovražnika.

Množica je na glavnem trgu vedno bolj naraščala. Kvasimodu se je zdelo, da korakajo ljudje jako tiho, ker se ni odprlo niti eno okno na trgu. Naenkrat se prikaže luč, kateri sledi svet sedmih ali osmih bakelj, ki razširjajo svojo svetlobo v temi, in v tej pol svetlobi opazi Kvasimodo prav razločno strašno gnječo moških in žensk v cunjah, oboroženih s krampi, lopatami, sekirami in helebardami. Tuintam se pokazuje črni rogi nad množico. Skoro se spomni teh obrazov, ker se mu je zdelo, da jih je videl nekaj mesecev nazaj, ko je bil izvoljen papežem norcev. Neki moški, ki drži bakljo v eni roki in železno palico v drugi, skoči na neki kamen in začne govoriti ljudem. V istem trenutku se pa začnejo posamezni odelki premikati, kakor bi zavzemali gotove pozicije okoli cerkve. Kvasimodo hitro zgrabi laterno, ter stopi navzdol proti platformi obeh stolpov, da si bližje ogleda to množico in se pripravi za obrambo.

In v resnici je Klopjin Trulefu pred cerkvijo razdelil čete v bojni red. Dasi ni pričakoval nobenega upora, vendar je bil kot previden general pripravljen na vsak napad od strani straže ali pa od strani nepričakovanih. Razdelil je svoje ljudi v tako bojno vrsto, da je bila podobna trikotniku ali pa slavnim falangam Aleksandra Velikega.

Tak napad ni bil nič kaj ne-

navadnega v srednjem veku. Kakor smo že omenili, policije tedaj še ni bilo, pa tudi ne centralne vlade, ki bi bila vedno pripravljena za vsak slučaj. V Parizu je bilo 148 gospodov, katerih vsak si je prisvajal policijsko oblast. Pariški škof sanjal je prisvajal oblast nad 500 cestami, v katerih bi tudi moral skrbeti za mir. Kralj je bil ne nekako neposredno vrhovni poglavar nad vsemi. Imeli so pa večših čudne postave. Leta 1465. n. pr. je bilo zapovedano (da morajo prebivalci mesta takoj ko se stemni, postaviti sveče v svoja okna in zapreti pse. Kdor bi tega ne naredil, so mu pretile vislice. Istega leta je izšla zapoved, da morajo ponovno z verigami zapirati ceste; udi je bilo prepovedano nositi orožje s seboj, kadar se je storila tema. Toda vse take postave so se jako malo splošjevale, ker ni bilo osrednje oblasti, ki bi skrbelo za red in mir. Tudi cerkve so bile uterjane. Opatija sv. Germana je imela n. pr. več topov kakor zvonov in je bila obdana z ogromnim zidovjem. Toda vrnimo se k Notre Dame.

Klopjin Trulefu je izvrstno uredil svoje čete. Vse ga je točno poslušalo. Ljudje so hitre proti odkazanim prostorom. Ko je bilo vse v redu, pa dvigne Klopjin svojo bakljo, se obrne proti cerkvi, da je njena svetloba obsevala zid in začne govoriti:

"Tebi, Louis de Beaumont, škof pariški, posvetovalec dvornega parlamenta, jaz Klopjin Trulefu, kralj Tuński, Veliki cesar, princ beračev, škof norcev, dajem naznanje: Naša sestra po krivici obsojena radi magike, se je zatekla v cerkev. Ti si ji dolžan pomoči in varstvo. Sedaj pa je parlament sklenil, da jo zopet zgrabi, in ti si dovolil, raditega smo prišli k tebi, o škof! Če je tvoja cerkev sveta, je naša sestra tudi posvečena; če pa naša sestra ni varna v svetlišču, tedaj tudi tvoja cerkev ni. Pokličimo jo torej, da nam izročiš našo sestro, če hočeš ohraniti svojo cerkev; ali pa vzamemo deklico sami in oplenimo tvojo cerkev. To bo veliko boljše za nas. V pričlo tega sem postavil to svoje bandero. Bog s teboj, škof pariški!"

Kakšna nesreča, da Kvasimodo ni mogel slišati teh besedi. Kvasimodo bi seveda z veseljem hitel po Esmeraldo in jo izročil njenim ljudem. Tako je pa mislil, da so to kraljevi ljudje, ki so prišli, da Esmeraldo odvedejo v ječo in jo umore.

Kmalu začne Klopjin zopet zapovedevati: "Naprej, otroci moji! Napad, straže!" Trideset visokih mož, po poklicu kovačev, skoči naprej, noseč s seboj teška kladiva, klešče in železne kole. Napotili so se proti velikim načelnim vratom. Že so začeli razbijati. Četa vagabundov gre za njimi da opazuje njih delo. Toda vrata so se dobro ustavljal. "Hudič!" pravi eden, "trda so in uporna!" Klopjin pa kriči: "Svojo glavo zastavim za star čevljar, da odprete vrata, predno se kaka kukavica zbudi v bližini. Pozor, mislim, da se je ključavnica udala."

Klopjin pa je bil zdajci prekinjen s strašnim ropotom za seboj. Obrne se. Velikansko bruno je padlo z neba. Potlačilo je pod seboj kakih dvanajst vagabundov, in padec bruna na kameniti tlak pred cerkvijo, je tako odmeval, kot bi ustrelil s trdnjavskega topom. Prestrašeni lumpje pobegnejo na vse kraje. Kovači sami pobegnejo izpred vrat, in sam Klopjin se precej umakne. Nemogoče je popisati strah in začudenje banditov, ko je padlo bruno na nje. Nekaj minut strme v zrak in se boje kot bi pričakovali prihoda dvajsetdeset kraljevih strelcev. "Zlo-

dja!" kriči egipovski vodja, "to se mi ne zdi, da je čarovnija." — "Najbrž je mesec vrgel to bruno na nas," odvrne neki drugi bandit. "Tisoč norcev!" kriči Klopjin, "vi vsi skupaj ste blazni!" Toda Klopjin je ni mogel tolmačiti, odkod bi bruno padlo.

Medtem pa tudi niso mogli ničesar opaziti na fasadi, ker svetloba bakelj ni segala tako visoko. Velikansko bruno leži na tlaku, in ničesar drugega ni čuti kot zdihovalje ranjenih. Konečno pa dobi Klopjin dobro misel; mahoma zakriči nad svojimi ljudmi: "Strela božja, ali se kanoniki branijo? Če se, tedaj pa udri, udri!"

"Udri! Udri!" odgovarja vsi četa z groznimi hura klici. Puščič letijo proti cerkvi in stare arkebuse se oglašijo.

Strelnjanje s puškami pa izzbudilo prebivalce po bližnjih hišah. Tuintam se odpre okno, pokaže se za silo oblečena postava: "Strelnjanje na okna!" zariči Klopjin. Okna se v istem trenutku zapro, in prestrašeni kanoniki niso vedeli, ali je sanjal ali prišel pred cerkev Notre Dame ali so jo napadli Burgundci.

"Udri! Udri!" kričijo lopovi, toda naprej se niso drznili korakati. Najprvo pogledajo na cerkev, potem pa na bruno. Bruno se ne premakne, cerkev je pa ostala v resni svečanosti.

"Na delo lumpje!" kriči Trulefu. "Odprite vrata!" Niti eden se ne premakne. "Lepi aduti, ker se bojite enega kosa lesa."

"Kapitan!" odvrne eden izmed kovačev, "lesa se ne bomo, toda vrata so okovana z železnimi okovi. Klešče pri tem nič ne izdajo."

"Kako pa hočete vlomiti vrata?"

"Reba nam je močnega kralja."

"Tu je!" kriči Klopjin, ko stopi na velikansko bruno: "kanoniki sami so nam ga poslali. Hvala, kanoniki!" reče ko se priklone proti cerkvi. To je jmelo zaželjeni uspeh. Ničče ni več mislil, da je bruno začarano. Kakih dvesto rok pobere bruno kakor pero, naka udarijo z vso silo pravi velikim cerkvenim vratom. V polmruku, katera so povzročale prižgane baklje so se ti ljudje zdeli kot velikanska zver s stotinami nogami, ki se zaganja v kamenitega velikana.

Ko udari bruno ob polkovinska vrata, je zadonelo kakor velikanski boben. Vrata se sicer niso udala, toda stresla se je vsa katedrala, in odmevalo je v najbolj skritih kotih mogočnega poslopja. V istem trenutku pa začne padati po napadalcih dež kamenja. "Tu ni nobene šale!" kriči Ivan Frolo, brat arhidiakona, "ali se stolpi tresejo in mečejo svoje stirehe na nas?" Toda nihče se več ni zmenil za te besede.

Sprva ko je padlo bruno, so mislili, da je padlo iz neba. Klopjin Trulefu pa je lopove prepričal, da se brani škof s svojimi kanoniki. Ljudje so še z večjo jezo nadaljevali napad, kljub kamenju, ki je padalo od navzgor in razbijalo glave vagabundov. Čudno je bilo, to, ker so padali eden za dru-

gim, toda vedno dva skupaj. Že je ležal velik kup ranjenih in ubitih nedaleč od cerkve. Toda to ni prav nič spremenilo položaja. Z brunom so še vedno drezali v vrata, kamenje je pa še vedno padalo na nje. Kvasimodo je dobro branil svojo trdnjavo in svoj zaklad.

Ko je prišel Kvasimodo na platformo med obema stolpoma, se je vse vrtilo v njegovi glavi. Nekaj minut te tekalo od galerije do galerije, kakor podivjan, gledal navzdol na bandite, ki so pretih planiti v cerkev. Sprva je mislil, da se poda v južni stolp in začne zvoniti z velikim zvonom. Toda predno bi zazvonila Velika Marija, kakor je bilo zvonu ime, bi lopovi že lahko desetkrat udri v cerkev. In ravno v tem trenutku so začeli kovači prihajati pred cerkev. Kaj naj stori?

Naenkrat pa se spomne, da so bili delavci ves dan zaposleni pri južnem stolpu, kjer so popravljali streho in zidovje. K temu stolpu torej hiti Kvasimodo. Tu je bilo več kovov kamenja, svinca velikanskih brunov in mnogo peska; kratka popoln arsenal je dobil Kvasimodo.

Dalje prihodnjič.

Ali imate mogoče pohištvo naprodaj? Ali bi radi prodali? Denite mali oglas v "Ameriko", in pohištvo bo kmalu prodano

lajnovišče za rojake

Jedini naš rojak v Ameriki je dobil priznanje od vlade iz Washingtona, da ima najboljša zdravila kakoršnih še ni bilo Alpen tinktura, od katere v 3 dneh prenehajo lasje izpadati in v 6 tednih lepi, gosti lasje popolnoma zrastejo in ne bodo več izpadali in ne siveli. Alpen pomada, od katere moškimi v 6 tednih krasni brki in brada popolnoma zrastejo in ne bodo odpadli in ne siveli. Revmatizem, kostibolj, trganje v rokah nogah in krznicah, vam v 14 dneh popolnoma odpravim Vsakovrstne rane opekline kurja očesa, Bradovice, potne noge, ozeblina in vse druge slične bolezni se pri meni hitro ozdravijo. Cenik pošljem zastonj ali pa pridite osebno.

JAKOB WACHČIČ,
roga E. 64 Street.
CLEVELAND, OHIO.

Cuy. Telefon Wood 58

Harold E. Emerich,
javni notar

Zavaruje proti ognju. Prodaja hiše in lote.
16205 St. Clair Ave., Cor. Holmers.
COLLINGSWOOD

KDOR HOČE DELA naj se naroči na naj-novejšo knjigo.

Veliki Slovensko-Anglški Tolmač

da se bo lahko in hitro brez učitelja priučil angleščine. Knjiga obsega slov. angl. razgovor za vsakodnevno potrebo, n. vodila za angl. pisanje, opisovanje angleških mest in kako se postane ameriški državljan. Vrhutega knjiga ima dodaj največ slov. angl. in angl. slov. slovar. Knjiga trdo in okusno v platnu vezana (nad 428 strani) stane \$2.00 in se dobi pri:

V. J. KUBELKA, 538 W. 145 St., New York, N. Y.

Edino in največje založništvo slov. angl. in raznih slov. knjig. Pliše po cenik.

NAJBOLJ OKUSNI KRUH!

Ali veste, kje ga dobite? Pri prvi slov. pekarni
FILIP PIRC,
1126 E. 68TH ST.

Sveži piškoti, sveže slaščice vsake vrste, posebnost pa je

TORTA ZA POROKO

Priporočam se vsem slovenskim družtvom, posebno pa tudi čimurim in nevestam. — Naročila sprejemata tudi grocerja Spech in Samich na Glass ave.

Slovensko-Ameriški
KOLEDAR

za leto 1913.

je izšel ter je dobiti za 30¢ s poštuno vred. — Koledar je obsežen in ima več slik ter mnogo zanimivosti. Dobite je

pri SLOVENIC PUB. CO.

82 Cortlandt St. New York,
6104 St. Clair Av. Cleveland, O.

Dobro delo

po nizkih cenah

Naše delo

je izvrstno

naša postrežba

je boljša

naše cene so

vedno nizke.

Oba telefona: EAST 2625 L.
CENT. 6648 K

Pridemo iskat in pripeljemo na dom.

IZDELUJEMO NOVE OBLEKE PO PRAVIH CENAH.

F. H. MERVAR,
1336 EAST 55th ST.

Denar, katerega plačate za časopis, je najbolje naložen.

J. S. Jablonski,

SLOVENSKI
FOTOGRAF.

6122 ST. CLAIR AVE. N. E.

Izdeluje slike za ženitbe in družinske slike, otroške slike, po najnoviši modi in po nizkih cenah. Za \$3.00 vrednosti slik (en ducat), naredimo eno veliko sliko v naravni velikosti zastonj. Vse delo je garantirano.

LJUDJE SI MORAJO MEDSEBOJ POMAGATI.

Naša želja je, da vam pomagamo in to dokažemo s tem, da je bilo na tisoče bolnikov v naših uradih tekem 18 let. Mnogo izmed teh ljudi so vaši prijatelji in sosede, katerih imena in naslove lahko poizveste, da lahko osebno z njimi govorite, če hočete.

Nekaj teh ljudi je trpelo že leta in leta na želodcu, pljučah ali jetrah, imeli so nosni katar, v grlu, pljučah, revmatizem, krvne bolezni. Ti so že zavrnili vsako upanje, da ozdravijo, toda danes so zdravi, in ti so živi dokazi o našem izvrstnem zdravljenju. In kar so zdravila naredila za te ljudi, lahko naredijo za vas. Predno se more koga zdraviti, se mora natančno vedeti, kaj je bolniku, torej se mora vršiti dobra, popolna preiskava. To delamo mi popolno, ker imamo v našo pomoč najboljšo, najnovišo zdravniško učenost, kemične, laboratorične, mikroskopične in X žarke aparate, in vsa ta zdravniška preiskava se naredi za normalno ceno \$2.00. Po tako popolni preiskavi ne vemo samo, kakšno bolezen imate, pač pa tudi vemo, če se da ta bolezen ozdraviti, in koliko časa bo zdravljenje trajalo. Če je pa treba mnenja več zdravnikov, jih pokličemo, ne da bi vas to kaj več veljalo.

Samo eno svarilo: Ne zanemarrite svojega zdravja. Posebno v tem letnem času. Majhen kašel, prehlad, lahko premeni leta bolezni za vas. Profesor Nothnagel, najslavnejši zdravnik na svetu, je rekel: "Skrivnost zdravja je, da se obvarujemo majhnih bolezni, da ne nastanejo velike.

Mike Stepic nam je pisal 15. aprila 1912 pismo:

Dragi zdravnik: Ne morem se vam zahvaliti dovolj za moje zdravje. Leta in leta me je tlačil revmatizem, nikdar skor nisem mogel delati. Odkar ste me pa zdravili, sem zdrav in vsak dan na delu.

Mrs. Helena Kecso, 2641 E. 93rd St. Cleveland, Ohio.

Moja hči je bila eno leto v Warrensville bolnišnici, postajala je vedno slabše. Dva meseca se je potem zdravila pri vas, in sedaj je kakor novorojena. Njene prijateljice ne morejo vrjeti, da je to ista deklica. Mi vsi smo vam hvaležni.

DR. L. E. SIEGELSTEIN,

746 Euclid Ave. blizu 9. ceste.

Uradne ure od 9. zjutraj do 4. popoldne. Od 7. do 8. zvečer. Ob nedeljah od 10 — 12.

Ljudska hrana.

V zadnjih letih so zdravniki posvečali največjo paznost vprašanju, kako naj se hrani truplo od mladinskih let do starosti. Strinjajo se v tem, da se lahko prepreči mnogo boleznij in tudi ozdravi, če dobiva truplo pravo hrano. Tako zdravljenje je prijetno in lahko. Potrebno je samo, da izberete hrano, ki vam ugaja, in da s poskusom določite, koliko hrane potrebujete. Če je apetit slab, ali prebava počasna, rabite

Trinerjevo Ameriško GRENKO VINO.

To znano zdravilo daje moč oslabelem organom pri prebavljanju in uravna njih delo. Očisti prebavljalne organe in jih naredi močne in čiste. To zdravilo priporočamo, če imate

zaprtje,
bolečine in krče,
neprebavnost,
glavobol,

bledost in slabost,

Če ne more spati,
zguba apetita,
nerazpoloženost po jedi.

Trinerjevo ameriško grenko vino se naj rabi kakor hitro zapazite najmanjši nered pri prebavljanju. Dajte to zdravilo deklicam in ženskam, ki imajo hrbtno bolezen ali glavobol, ki so nerovne, revmatične in slabe. Dajte to zdravilo onim, ki potrebujejo moči. Po lekarnah.

JOSIP TRINER,

Importer in exporter.

1333-9 S. Ashland Ave.

CHICAGO, ILL.